

Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar

INNHOOLD

ETISKE RETNINGSLINJER

INNLEDNING	2
PERSONLIG ANSVAR OG INTEGRITET	2
Taushetsplikt	2
Habilitet	2
Varsling	3
ADMINISTRATIVE OG ORGANISASJONSMESSIGE FORHOLD	3
Ansettelsesforhold	3
Føring/ending av egne og slektingers konti	3
Handel med verdipapir	3
FORHOLDET TIL KUNDER OG LEVERANDØRER	4
Gaver	4
Reiser og arrangementer	4
Lån	4
Kjøp av bankens eiendeler fra bobehandling eller inkassovirksomhet	4
AKTIVITETER UTENOM BANKEN	4
PRIVAT ØKONOMI / ØKOMISKE PROBLEMER	5
BRUDD PÅ ETISKE RETNINGSLINJER	5

RETNINGSLINJER FOR SAMFUNNSANSVAR

INNLEDNING	5
BANKEN OG MENNESKERETTIGHETENE	5
BANKEN OG MILJØET	5
BANKEN, MYNDIGHETENE OG SAMFUNNET	6
BANKEN OG KUNDENE	6
BANKEN OG LEVERANDØRENE	6
BANKEN OG KONKURRENTENE	6
BANKEN OG DENS VALGTE REPRESENTANTER	7
BANKEN OG DENS ANSATTE	7
BANKEN OG MEDIA	7
RAPPORTERING	7

ETISKE RETNINGSLINJER

INNLEDNING

Lillesands Sparebank skal ha en god banketisk standard. Alle har et selvstendig ansvar for å utvikle og etterleve dette. Lillesands Sparebank arbeider med saker av stor betydning for enkeltmennesker, bedrifter og for lokalsamfunnet for øvrig. For å lykkes med vår visjon og målsetting må vårt arbeid og opptreden være tuftet på verdier som gir troverdighet, tillit og respekt hos alle vi kommer i kontakt med gjennom vårt arbeid.

Med "etikk" menes i disse retningslinjer læren om fellesskapsverdier og de normer og regler som må etterleves for at verdiene skal realiseres.

Bankens etiske retningslinjer presiserer forventninger og krav som banken stiller til sine ansattes handlemåte og opptreden.

Retningslinjene gjelder for alle bankens ansatte og bankens tillitsvalgte. Det presiseres at retningslinjene ikke uttømmende regulerer de ansattes adferd på arbeidsplassen og er således et supplement til ansettelsesavtalen og stillingsinstruksen.

Disse retningslinjene gjennomgås med de ansatte 1 gang per år. Styret gjennomgår retningslinjene på strategisamlingen hvert år eller oftere ved behov.

Bankens verdier er at vi skal være solide, engasjerte, personlige og handlekraftige.

► PERSONLIG ANSVAR OG INTEGRITET

Ingen ansatt i banken skal opptre på en slik måte at vedkommendes rettskaffenhet og integritet kan trekkes i tvil.

Hver enkelt leder og alle medarbeidere for øvrig forutsettes å opptre i samsvar med bankens etiske retningslinjer. Når det i sak er uenighet mellom to parter, og saken skal besluttes av en tredje part, skal begge synspunkt fremlegges for beslutningstaker.

Det skal tilstrebes en adferd som legger forholdene til rette for at de ansatte kan beholde og utvikle sin personlige integritet. Med "personlig integritet" menes her en persons uavhengighet og ukrenkelighet.

Taushetsplikt

Ansatte i banken har taushetsplikt i samsvar med lov og forskrifter. Alle ansatte skal skrive under på en taushetserklæring samt erklæring om datadisiplin.

Taushetsplikten gjelder ikke når ansatte i henhold til lov har plikt til å gi opplysninger. Når utenforstående påberoper seg rett til å få opplysninger som er taushetsbelagt, skal det utvises stor forsiktighet før anmodning om opplysninger eventuelt etterkommes. Anmodningene skal være skriftlige, med henvisning til relevant lovbestemmelse, idet det forutsettes at den som krever opplysninger kan dokumentere at informasjon kan gis uten at taushetsplikten krenkes. Anmodninger forutsettes behandlet på adm. banksjefnivå. I tvilstilfeller forelegges anmodningene for jurist.

Ingen ansatt i banken skal via datasystemene eller på annen måte aktivt søke opplysninger om andre ansatte eller kunder når det ikke er nødvendig for vedkommende sitt arbeid i banken.

Habilitet

Ingen må ta del i behandlingen av en sak eller søke å påvirke en avgjørelse når det foreligger særlige forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans eller hennes uavhengighet (inhabilitet). Et slikt forhold kan for eksempel være at vedkommende selv eller hans eller hennes nærstående direkte eller indirekte har, eller kan oppfattes å ha, økonomiske eller personlige interesser i saken.

En ansatt skal skriftlig underrette sin nærmeste leder straks han eller hun blir oppmerksom på en mulig inhabilitetssituasjon.

Varsling

Taushetsplikten skal ikke hindre medarbeidere i banken å varsle om virksomhet eller handlinger som skjer på vegne av banken eller i bankens navn og som strider mot gjeldende lover og forskrifter. Banken forventer at ansatte i banken aktivt bidrar til at ulovlige forhold bringes til opphør ved å sørge for at opplysninger om lovstridig virksomhet blir forelagt banken.

► ADMINISTRATIVE OG ORGANISASJONSMESSIGE FORHOLD

Ansettelsesforhold

Søsken, foreldre, barn, ektefeller og samboere bør, som hovedregel, ikke arbeide under samme leder eller i samme enhet/avdeling.

Ansatte i banken skal ikke inneha stillinger der en nær slektning har mulighet for, eller til oppgave, å bedømme, godkjenne, revidere, kontrollere eller på annen måte påvirke arbeidet til en annen slektning.

Utover de krav som stilles for å sikre tilfredsstillende kontroll og rettferdig, upartisk behandling, ønsker banken ikke å vanskeliggjøre familiemedlemmers ansettelse i banken.

Ingen ansatt i banken skal benytte sin stilling til å påvirke ansettelsessaker slik at det skjer en favorisering på grunnlag av andre kriterier enn de som er direkte relevante for den aktuelle stillingen.

Føring/ending av egne og slektingers konti

En ansatt skal ikke selv føre transaksjoner og endringer på sine egne konti, eller konti som den ansatte disponerer. For den øvrige familie gjelder tilsvarende på konti tilhørende ektefelle/samboer, barn, barnebarn, søsken, foreldre og svigerforeldre.

Det anbefales at det også utvises forsiktighet med andre slektinger slik at man heller overlater til andre ansatte å føre transaksjoner og endringer.

Formålet med reglene er primært å forebygge mot eventuelt misbruk, men også å sikre at eventuelle feil som måtte bli gjort av en ansatt ved et hendig uhell, ikke blir tolket som forsøk på misbruk til økonomiske fordel for seg selv eller familiemedlemmer.

Når en leder anses inhabil, skal også vedkommende sine underordnede anses inhabile. En ansatt hvis leder anses inhabil kan likevel forberede saker for besluttsende organ når det utvilsomt ikke foreligger noen interessekonflikt. Habilitetsspørsmålet vurderes av den inhabile leders overordnede.

Ledende ansatte skal melde fra til styret i banken dersom de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i avtale som inngås med selskapet.

Handel med verdipapir

Bankens ansatte må ikke drive verdipapirhandel i et omfang som går på bekostning av arbeidet i banken eller står i et misforhold til den ansattes økonomiske situasjon.

Kjøp eller salg av verdipapir som er gjenstand for organisert omsetning, må ikke foretas av noen som har presise og fortrolige opplysninger om verdipapirene, utstederen av disse eller andre forhold som er egnet til å påvirke prisen på verdipapiret merkbar, når opplysningene ikke er offentlig tilgjengelig eller allment kjent i markedet. Bankens ansatte forutsettes i all handel med verdipapir (også ikke-børsnoterte) å etterleve dette prinsippet. Dette gjelder handel både for egen og fremmed regning.

Misbruk av innsideinformasjon er også straffbart. Av lov om verdipapirhandel fremgår det at den som har innsideinformasjon

- har taushetsplikt om innsideinformasjonen overfor uvedkommende
- plikter å omgås innsideinformasjonen med tilbørlig aktsomhet slik at informasjonen ikke spres til uvedkommende eller blir misbrukt og
- har forbud mot å misbruke informasjonen til selv å handle i, tilskynde eller gi råd til andre om å handle i det berørte finansielle instrument

Det skal i henhold til ABM-reglene føres liste over personer som gis tilgang til innsideinformasjon om de verdipapirer banken selv utsteder. Ansatte og tillitsvalgte som er oppført på listen skal utvise særskilt aktsomhet ved handel i verdipapirer, og skal ikke gjennomføre handler for egen eller fremmed regning som

- er i strid med de interesser den enkelte i sin stilling skal ivareta banken og dens kunder
- er oppnådd som en særfordel som følge av de arbeidsoppgaver som er knyttet til stilling eller verv
- på en utilbørlig måte gjør bruk av informasjon i verdipapirhandelen som man blir kjent med i kraft av stilling eller verv
- skjer gjennom et verdipapirforetak som regelmessig yter investeringstjenester i et vesentlig omfang ovenfor banken (gjelder ikke automatiserte handelsplattformer)

► FORHOLDET TIL KUNDER OG LEVERANDØRER

Ingen ansatte i banken skal la beslutninger, handlinger eller unnlatelser bli påvirket av utilbørlig press eller "smøring" fra parter med egeninteresser, verken eksterne eller interne. Dersom slike tilfeller forekommer, skal forholdet rapporteres uten opphold til nærmeste overordnede.

Ansatte skal ikke benytte sitt ansettelsesforhold i banken til å oppnå fordeler ved private innkjøp, låneopptak eller lignende. Dette gjelder også for den ansattes nærstående. Unntatt fra dette er formelt etablerte ordninger som gir alle ansatte i banken de samme fordeler.

Gaver

Bankens ansatte skal ikke, verken for seg eller andre, ta imot gaver, eller andre ytelser eller fordeler som er egnet til å påvirke behandlingen eller avgjørelsen i en sak. De skal heller ikke bruke sin stilling til å skaffe seg selv eller andre en uberettiget fordel, selv om disse fordelene ikke vil påvirke deres tjenestehandlinger.

Ved gaveoverrekkelse fra banken skal en tilstrebe et nøkternt nivå. Bankens motiver eller mottakerens integritet må ikke kunne trekkes i tvil ved en slik gaveoverrekkelse.

Reiser og arrangementer

Deltakelse i arrangementer i regi av bankens samarbeidspartnere skal kun skje dersom arrangementet har et relevant faglig innhold.

Lån

Dersom en ansatt ønsker å ta opp lån fra bankens forbindelser som en har kontakt med gjennom sitt virke for banken, må det innhentes samtykke fra adm. banksjef. Ansatte må heller ikke benytte sine kontakter til å skaffe slike lån til nærstående. Unntatt er lån på vanlige markedsvilkår fra forbindelser som har utlån som en ordinær del av sin virksomhet, og lån på personalvilkår som nærstående har oppnådd som ledd i et ansettelsesforhold.

Kjøp av bankens eiendeler fra bobehandling eller inkassovirksomhet

Ansatte og deres nærstående har som hovedregel ikke anledning til å kjøpe gjenstander som har tilfalt banken i forbindelse med realisering av sikkerheter. I tilfelle slik handel skal finne sted, må det være klarert av bankens ledelse og etter at annet salg er prøvd.

► AKTIVITETER UTENOM BANKEN

Ingen ansatt må drive virksomhet som er i konkurranse med banken. Ansatte i banken skal heller ikke drive annen privat forretningsmessig virksomhet av noen art eller være ansvarlig medlem eller styremedlem i selskaper som driver slik virksomhet, og heller ikke ha lønnet arbeid utenom banken, uten at dette på forhånd er godkjent av adm. banksjef.

For tilfeller som omfattes av finansforetaksloven § 9-2 og § 9-3, må tillatelse fra styret foreligge.

For ansatt som ønsker å være tillits- og/eller tjenestemann i annen kredittinstitusjon, må samtykke innhentes fra forstandskapet. Dette gjelder ikke verv i kredittinstitusjoner som banken har eierinteresser i eller samarbeider med.

Bankens etiske retningslinjer gjelder også ved bruk av sosiale media som Facebook, Twitter osv. Taushetsplikten gjelder fullt ut i sammenheng med sosiale medier og skal alltid overholdes. Det skal utvises stor varsomhet når det gjelder å videreformidle kunde- eller bankinformasjon også i anonymisert form. Selv i en slik form kan individuelle særtrekk gjøre at personer identifiseres eller gjenkjennes.

Deltagelse fra bankens ansatte i spill eller annen type virksomhet som ikke er tillatt etter norsk lov eller er forenlig med bankens etiske standard, skal ikke forekomme. De ansatte kan heller ikke delta på vegne av andre.

Det ansees positivt at bankens ansatte i sin fritid påtar seg verv av ikke-økonomisk natur, f.eks. i foreninger og lag, såfremt dette ikke går utover arbeidet i banken – eller at det gjennom verv oppstår forhold som kan være negativt for banken.

I saker hvor banken omtales, forventes det en korrekt og lojal holdning utad.

► PRIVAT ØKONOMI / ØKOMISKE PROBLEMER

Ansatte forventes å holde sine kundeforhold med banken i orden. Det kan føre til en svekkelse av den respekt og uavhengighet banken tilstreber dersom en ansatt har havnet i en posisjon med betydelige økonomiske utfordringer. En ansatt som forstår at han eller hun ikke vil klare å dekke sine økonomiske forpliktelser, må derfor straks skriftlig orientere sin nærmeste overordnede eller adm. banksjef om situasjonen.

► BRUDD PÅ ETISKE RETNINGSLINJER

Det forutsettes at alle ansatte i banken gjør seg kjent med og retter seg etter de anvisninger som er gitt i dette dokumentet. Konsekvenser for de ansatte ved brudd på retningslinjene fremgår av bankens arbeidsreglement. Alvorlige brudd rapporteres til styret.

RETNINGSLINJER FOR SAMFUNNSANSVAR

INNLEDNING

Bankens retningslinjer for samfunnsansvar omhandler hvordan bankens verdiskapning baseres på lønnsom, ansvarlig og bærekraftig drift. Retningslinjene omfatter finansielle, miljømessige og sosiale spørsmål og risikoer. Bankens virksomhet, produkter og tjenester skal gjenspeile de utfordringene samfunnet står overfor og det kundene er opptatt av.

Banken skal vise ansvarlighet i utøvelsen av sin virksomhet, med målsetting om å skape langsiktige resultater og løsninger for bankens kunder og samfunnet. De produkter banken tilbyr, skal være nyttige for samfunnet og lønnsomme for banken, og banken skal ha en aktiv holdning til samfunnsansvar i sitt produkttilbud til kundene og i kredittvurderingen.

Banken skal ha høy etisk bevissthet, og bankens etiske retningslinjer skal være kjent for alle ansatte. Konsekvensen av brudd på de etiske retningslinjene skal være tydelig kommunisert ut i organisasjonen.

► BANKEN OG MENNESKERETTIGHETENE

Bankens skal støtte og respektere vern av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og skal på ingen måte medvirke til brudd på menneskerettighetene. Bankens virksomhet i Norge og møter ikke store utfordringer knyttet til menneskerettigheter i sin daglige virksomhet. Gjennom valg av produkter og leverandører ønsker banken å fremme støtte og respekt for anerkjente menneskerettigheter.

Handel med sex er svært ofte relatert til menneskehandel, rusavhengighet og utnyttning av sårbare mennesker for økonomisk profit. Kjøp av sex både i Norge og i utlandet er straffbart, og Lillesands Sparebank som arbeidsgiver tar avstand fra denne typen virksomhet. Det forventes at ansatte og tillitsvalgte på tjenestereiser og i annen sammenheng avstår fra å kjøpe seksuelle tjenester.

► BANKEN OG MILJØET

Banken ønsker å opptre ansvarlig i forhold til klima og miljø. Bankens vil fremme bruk av miljøvennlige produkter i egen drift så langt dette lar seg gjøre. Lillesands Sparebank er sertifisert Miljøfyrtårn Bedrift. Miljøfyrtårn er en nasjonal sertifiseringsordning rettet mot privat og offentlig sektor. Bankens målsetting er at vi skal opprettholde ett arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse miljø og sikkerhet.

- Vi vil forebygge ulykker, miljø- og helseskader
- Vi vil arbeide for å skape trivsel på arbeidsplassen
- Driften skal gi minst mulig påvirkning på det ytre miljø
- Våre produkter og tjenester skal være sikre for dem som kjøper dem
- Vi vil sikre at våre målsettinger oppnås ved at helse, miljø og sikkerhet planlegges og prioriteres på lik linje med produksjon, service og økonomi i bedriften vår.

Ved bruk av produkter som kan skade helse og miljø, skal banken vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forbygge og begrense slike skader. Banken vil aktivt benytte kildesortering og ha et kritisk blikk på hvilke reiser som kan erstattes med telefonmøter/ videokonferanser.

► BANKEN, MYNDIGHETENE OG SAMFUNNET

Banken skal etterleve gjeldende lover og forskrifter gitt i medhold av lov, og herunder å forvalte de midler den har rådighet over, på en trygg måte. Banken og dens ansatte skal ikke på noen måte anbefale eller ta initiativ til brudd på eller omgåelse av gjeldende lover og forskrifter.

Banken skal være en aktiv bidragsyter i lokalsamfunnet i samsvar med bankens strategiske plan. Med aktiv bidragsyter i lokalsamfunnet menes å

- bidra til å få i gang lokale bærekraftige tiltak, som skaper vekst og utvikling i lokalsamfunnet, og som samtidig gir banken grunnlag for videre utvikling og inntjening
- bidra til å bedre kundenes finansielle stilling og lønnsomhet til fordel for kundene og banken
- bidra gjennom bankens årlige gaveutdeling

Det kan oppstå situasjoner der banken står overfor valget enten å forfølge egne legitime forretningsmessige interesser eller samfunnets interesser. I slike tilfeller skal beslutningen fattes av styret når saken er av stor viktighet.

► BANKEN OG KUNDENE

Banken skal oppfattes som en samarbeidspartner med høy troverdighet og kompetanse.

Informasjon til kundene skal være nøyaktig, forståelig og pålitelig, slik at kundene får muligheten for frie og rasjonelle valg av produkter og tjenester. Banken skal aldri bevisst gi informasjon som er tvetydig eller som er egnet til å vilde en kunde. De ansatte skal være godt kjent med og etterleve plakaten «God Skikk» ved rådgivning og annen kundebehandling.

Markedsføringen og rådgivning av salg av produkter og tjenester skal skje med basis i saklig og korrekt informasjon, og forøvrig være i samsvar med markedsføringsloven. Annonser skal være skrevet i et klart og tydelig språk. I rådgivning og salg skal de ansatte ha fokus på kundens interesser. Prisene for de viktigste tjenestene skal være tilgjengelig i ekspedisjonslokalet.

Ved motstridene interesser hos bankens kunder/kundegrupper, skal banken opptre nøytralt. Dette er ikke til hinder for at banken på grunnlag av søknad og ut fra vanlige kriterier kan velge å gi tilbud til en eller flere kunder/kundegrupper uten å gi tilsvarende tilbud til alle.

Banken skal være åpen for alle typer kunder. Det skal ikke finne sted diskriminering basert på kundens alder, kjønn, rase, nasjonalitet eller sivil status.

Kundene skal møtes med respekt, og behandlingen skal være vennlig. Kommer en personlig låntaker i økonomiske vanskeligheter, skal de ansatte ha - og vise - en realistisk forståelse for kundens problemer. En skal søke å komme frem til løsninger som bør være akseptable for kunden, samtidig som de tjener bankens interesser. Krav og klager som fremsettes mot banken skal behandles omhyggelig og ryddig. Slike krav og klager skal fremlegges for adm. banksjef.

► BANKEN OG LEVERANDØRENE

Bankens valg av leverandører skal gjenspeile bankens holdninger til samfunnsansvar.

Banken skal derfor fortrinnsvis inngå avtaler med leverandører som i hele sin virksomhet respekterer grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter, og som er bevisst sitt samfunnsansvar ved valg og oppfølging av underleverandører.

► BANKEN OG KONKURRENTENE

Banken skal gi sine konkurrenter en effektiv, redelig og «fair» konkurranse. Opplysninger som banken gir om seg selv og sine produkter, skal være korrekte. Tilsvarende gjelder opplysninger som gjelder konkurrenter og deres produkter, f.eks. i sammenlignende reklame.

Banken skal vise respekt for sine konkurrenter. Banken skal i sin markedsføring og i sine uttalelser ikke nedvurdere konkurrentene eller deres produkter ved å utsette dem for ringeakt, latterliggjøring e.l.

► BANKEN OG DENS VALGTE REPRESENTANTER

Bankens valgte representanter skal møtes med respekt og rettidig gis de opplysninger som de etter lov, forskrifter, bankens vedtekter og internt regelverk med videre har krav på.

► BANKEN OG DENS ANSATTE

Banken ønsker å skape et trivelig, positivt, motiverende, utviklende og utfordrende arbeidsmiljø. Gjensidig tillit, samarbeid og åpenhet er grunnlaget for å nå dette mål. Det samme gjelder i samhandlingen med bankens tillitsvalgte.

Bankens ansatte forventes å omgås hverandre med respekt og å tilstrebe personlige relasjoner som underbygger den enkeltes integritet. Ærlighet og troverdighet verdsettes høyt. Diskriminering på grunn av kjønn, alder, rase og nasjonalitet skal ikke finne sted, og ingen ansatt i banken skal utsette andre ansatte for mobbing eller seksuell trakassering.

► BANKEN OG MEDIA

Banken skal ha en positiv holdning til media og søke så langt det er praktisk mulig, å behandle mediegruppene og den enkelte aktør likt.

► RAPPORTERING

De etiske retningslinjene og bankens arbeid med samfunnsansvar skal gjennomgås årlig. Hovedfokus i arbeidet med samfunnsansvar skal være rettet mot økonomisk verdiskapning, sosialt ansvar og miljø.